

Rok 1916.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część CCIII. — Wydana i rozesłana dnia 29. grudnia 1916.

Treść: (*M* 422.—424.) 422. Rozporządzenie o ułatwieniach przy wypełnianiu prawno-prywatnych roszczeń pieniężnych. — 423. Rozporządzenie w sprawie odroczenia zapłaty prawno-prywatnych wierzytelności pieniężnych wobec dłużników w Galicji i na Bukowinie. — 424. Rozporządzenie o bilansach i omijaniu przepisów statutowych podczas wojny.

422.

Rozporządzenie całego Ministerstwa z dnia 28. grudnia 1916

o ułatwieniach przy wypełnianiu prawno-prywatnych roszczeń pieniężnych.

Na zasadzie § 16., ustęp 1. rozporządzenia cesarskiego z dnia 22. grudnia 1915, Dz. u. p. Nr. 384, który nadal pozostaje w mocy, zmieniając i uzupełniając częściowo postanowienia tegoż rozporządzenia cesarskiego i powtarzając bez zmiany paragrafy 2., 7., 9., 12., 13., 14. i 15. wydaje się z mocą obowiązującą od dnia 1. stycznia 1917 następujące zarządzenia:

Sędziowskie odroczenie zapłaty.

§ 1.

(1) Dla wierzytelności pieniężnych prawno-prywatnych, powstały przed dniem 1. sierpnia 1914, może sąd procesowy, o ile § 3. nie zawiera innego postanowienia, na wniosek pozwanego, jeżeli tegoż położenie ekonomiczne to usprawiedliwia a wierzytel nie dozna przez to niesosunkowej szkody, oznaczyć w wyroku dłuższy aniżeli ustawą przepisany termin dla dopełnienia świadczenia.

(2) Taki termin można przyznać dla całej wierzytelności lub jednej jej części, jednak nie poza dzień 30. czerwca 1917. Sędziowskie odroczenie

zapłaty, przyznane na mocę rozporządzenia cesarskiego z dnia 22. grudnia 1915, Dz. u. p. Nr. 384, do dnia 31. grudnia 1916 włącznie, uważa się za przedłużone do dnia 31. marca 1917 włącznie. Sąd może na wniosek po przesłuchaniu przeciwnika (§ 56. o. e.) zezwolić na dalsze przedłużenie najdalej do dnia 30. czerwca 1917 włącznie lub przedłużenie ustawowe skrócić.

(3) Pozwany ma uprawdopodobnić faktyczne twierdzenia, na których opiera swój wniosek.

(4) Sąd może dozwolenie terminu uczynić zawiśleim od dania zabezpieczenia.

(5) Przeciw zezwoleniu na sędziowskie odroczenie zapłaty, następnie przeciw odmówieniu go przez sąd drugiej instancji niema środka prawnego.

(6) Jeżeli wierzytel mimoto, że dłużnik podniósł pozasądownie widocznie usprawiedliwione żądanie o odroczenie zapłaty, wniosł skargę a dłużnik zaraz na pierwszej audyencji roszczenie skargi uznał, natemczas koszta procesowe spadają na wierzytela, jeżeli sędzia zezwoli na żądane pozasądownie odroczenie zapłaty.

§ 2.

(1) Dłużnik może w sądzie powiatowym, w którego okręgu wierzytel ma swoją siedzibę, uznając roszczenie wierzytela, uczynić wniosek na oznaczenie terminu zapłaty. Dłużnik może postawić taki wniosek także wówczas, jeśli jego zobowiązanie jest stwierdzone przez podlegający egzekucji akt notarialny. Gdy przeciw dłużnikowi wydano

w postępowaniu upominawczem nakaz zapłaty, to może on, uzając roszczenie wierzyciela, w ciągu terminu dla wniesienia sprzeciwu w sądzie, który wydał nakaz zapłaty, uczynić wniosek na oznaczenie terminu zapłaty.

(2) Sąd ma przed rozstrzygnięciem wniosku przesłuchać wierzyciela (§ 56. o. e.) i następnie orzec uchwałą. W uchwale, która przyznaje się termin zapłaty, należy orzec o obowiązku dłużnika do zapłaty uznanej wierzytelności. Jeśli przeciw dłużnikowi wydano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczem, wówczas winien sędzia zmieniając ustaloniony w nakazie zapłaty termin ustawić uchwałą nowy termin zapłaty.

(3) Koszt przesłuchania winien dłużnik zwrócić wierzycielowi, chyba że wierzyciel odrzucił postawione przez dłużnika pozasądownie i widocznie uzasadnione żądanie odroczenia zapłaty.

(4) Postanowienia § 1. mają odpowiednie zastosowanie.

Wierzytelności wyłączone od sędziowskiego odroczenia zapłaty.

§ 3.

Postanowienia §§ 1. i 2. nie mają zastosowania do wierzytelności z weksli i czeków, nadto do:

1. wierzytelności z tytułu umów o usługi i umów o dzieło (§ 1151. do 1171. p. k. u. c.);

2. wierzytelności z tytułu umów o najem lub dzierżawę;

3. wierzytelności kas chorych przy stowarzyszeniach (§ 60. ustawy z dnia 30. marca 1888, Dz. u. p. Nr. 33) i zakładów zastępczych (§§ 65. ustawy z dnia 16. grudnia 1906, Dz. u. p. Nr. 1 z roku 1907, i rozporządzenia cesarskiego z dnia 25. czerwca 1914, Dz. u. p. Nr. 138) o zapłatę dańków na rzecz ubezpieczenia na wypadek choroby ludzie ubezpieczenia pensyjnego;

4. roszczeń o zapłatę odsetek i rat amortyzacyjnych:

a) na podstawie wierzytelności, które służą przedwyszukiem na pokrycie listów zastawnych, ludzie ufundowanych bankowych zapisów dłużnych,

b) na podstawie zabezpieczonych w księgach gruntowych wierzytelności kas oszczędności i wspólnych kas sierocich,

c) na podstawie wierzytelności kas oszczędności do gmin lub innych publicznych korporacji;

5. wierzytelności z tytułu renty i roszczeń o świadczenie utrzymania;

6. wierzytelności o zapłatę odsetek i spłat kapitału od długów państwowych i zobowiązanych przez państwo zagwarantowanych;

7. wierzytelności o zapłatę odsetek i spłat kapitału od listów zastawnych, ufundowanych bankowych zapisów dłużnych i częściowych zapisów dłużnych;

8. wierzytelności przeciw bankom krajowym i akcyjnym, kasom oszczędności, spółkom kredytowym i innym zakładom kredytowym na podstawie rachunku bieżącego, z wkładek na bony kasowe lub książeczki wkładkowe;

9. wierzytelności z kontraktów o ubezpieczenia.

Sędziowskie odroczenie zapłaty dla handlarzy wywozowych i osób, interesowanych w ruchu obcych.

§ 4.

Wykonującym handel i przemysł, którzy świadomie izby handlowej i przemysłowej wykażą, że przeważnie dostarczą lub sprowadzą towary, przeznaczone na wywóz poza granicę celną, dalej osobom i przedsiębiorstwom, które wykażą, że są zdane przeważnie na zarobek lub dochody z ruchu obcych, można przyznać sędziowskie odroczenie zapłaty (§§ 1. i 2.) także dla wierzytelności oznaconych w § 3., l. 1, 2 i 4, powstałych przed dniem 1. sierpnia 1914, dalej dla wierzytelności o zapłacie odsetek i spłat kapitału z częściowych zapisów dłużu, które zostały wydane przed tym dniem, a to najdalej do 31. grudnia 1917 włącznie; dla wierzytelności z kontraktów najmu i dzierżawy jest sędziowskie odroczenie zapłaty dopuszczalne także i wówczas, gdy te kontrakty odnowiono mileżącą po dniu 31. lipca 1914.

Sędziowskie odroczenie zapłaty w postępowaniu egzekucyjnym.

§ 5.

(1) Sąd egzekucyjny może na wniosek zobowiązującego odroczyć egzekucję najdalej do dnia 30. czerwca 1917, o ile nie chodzi się o obciążenie zastawem przedmiotów majątku ruchomego lub o przyniusowe ustalenie prawa zastawu. Takie odroczenie jest niedopuszczalne, jeśli już według §§ 1., 2., lub 4. udzielono terminu zapłaty.

(2) Do zezwolenia na odroczenie mają odpowiednie zastosowanie postanowienia § 1., ustęp 1. i 3. do 5.

(3) Egzekucję odroczoną stosownie do § 5. rozporządzenia cesarskiego z dnia 22. grudnia 1915, Dz. u. p. Nr. 384, można, jeżeli termin odroczenia nie upłynął już przed dniem 31. grudnia

1916, dalej odroczyć na wniosek zobowiązane go pod warunkami § 1., ustęp 1., najdalej do dnia 30. czerwca 1917.

(4) Odroczenie egzekucji jest dopuszczalne także przy roszczeniach z weksli i czeków. W wyjątkach oznaczonych w § 4., można zezwolić na odroczenie egzekucji także dla wierzytelności, oznaczonych w § 3., l. 1, 2 i 4, a powstałych przed dniem 1. sierpnia 1914, a to najdalej do dnia 31. grudnia 1917.

(5) Egzekwujący wierzyciel nie ma prawa do zwrotu kosztów, urosłych z powodu odroczonej egzekucji, gdy odrzucił wniesione przez dłużnika pozasadownie i uwidocznie uzasadnione żądanie odroczenia zapłaty.

Siedziowskie odroczenie zapłaty na obszarze wojennym.

§ 6.

(1) Osobom, mającym swoje miejsce zamieszkania (siedzibę) lub swoją stałą siedzibę przedsiębiorstwa na obszarze, w którym sąd powiatowy z powodu zdarzeń wojennych zawiesił częściowo swoją czynność lub przeniósł swoją siedzibę, albo na obszarze, który wskutek zlecenia władzy musiał być przez znaczną część ludności opuszczony, może sąd, do którego się odwoano, zezwolić na odroczenie zapłaty dla zobowiązań wszelkiego rodzaju i bez względu na czas ich powstania (§§ 1. i 2.) jak również orzec, że niekorzyści prawne, które zaszły lub zajdą z powodu niewypełnienia na czas zobowiązania, z wyjątkiem obowiązku płacenia procentów zwłoki (§ 8.), nie mają miejsca lub że się je uchyła. Postanowienia § 5. mają zastosowanie do tych osób bez względu na rodzaj i czas powstania wierzytelności, na rzecz której się egzekucję prowadzi.

(2) Pod wymienionymi w ustępie 1. warunkami może sąd nadto orzec, że pomija się lub uchyła się skutki prawne niezaistnienia warunku, gdy zaistnienie warunku było skutkiem wydarzeń wojennych niemożliwe. W razie potrzeby należy ustawić dla wypełnienia warunku nowy termin.

Odroczenie zapłaty na rzecz osób wojskowych i ich bliskich krewnych.

§ 6. a.

(1) Prawno-prywatalne roszczenia pieniężne przeciw osobom wojskowym (§ 1., ustęp 2. rozporządzenia cesarskiego z dnia 29. lipca 1914, Dz. u. p. Nr. 178), które w chwili ukończenia wojny lub wcześniej wracają do stosunku cywilnego,

następnie przeciw jejcom i zakładnikom (§ 1., ustęp 3. tego rozporządzenia cesarskiego) odracza się co do zapłaty aż do upływu trzech miesięcy po tym dniu, w którym dla osoby dłużnika ustał powód, oznaczony w § 3.. ustęp 2. przytoczonego rozporządzenia cesarskiego.

(2) Po ustanowieniu ustawowego odroczenia zapłaty może sąd zezwolić wspomnianym osobom na odroczenie zapłaty dla zobowiązań wszelkiego rodzaju do dnia 31. grudnia 1917 (§§ 1., 2. i 5.), oraz orzec w razie istnienia wymogów wymienionych w § 1., ustęp 1., że niekorzyści prawne, które zaszły lub zajdą z powodu niewypełnienia na czas zobowiązania, z wyjątkiem obowiązku płacenia procentów zwłoki (§ 8.), nie mają miejsca lub że się je uchyła. Sąd może również orzec, że skutki prawne nieistnienia jednego z warunków pomija się lub że się je uchyła; w razie potrzeby należy wyznaczyć nowy termin dla wypełnienia tego warunku.

(3) Powyższe postanowienia nie mają zastosowania do roszczeń, powstałych po rozpoczęciu się stosunku, oznaczonego w § 3., ustęp 2. rozporządzenia cesarskiego z dnia 29. lipca 1914, Dz. u. p. Nr. 178, ani do roszczeń o dane utrzymania i roszczeń z weksli i czeków.

(4) Jeżeli, towarzyszące życiu lub dzieciom (dziejom adoptowanym i dzieciom wziętym na wychowanie) jednej z osób, wymienionych w ustępie 1., w razie, jeżeli one żyją z osobą tą w spólnym gospodarstwie domowem i nie mają żadnego samostistnego zarobku, może sąd pod wspomnianymi w § 1., ustęp 1., warunkami zezwolić na odroczenie zapłaty do dnia 31. grudnia 1917, dla roszczeń wymienionego w poprzednich ustępach rodzaju (§§ 1., 2. i 5.).

Wpływ siły wyższej na weksle i czeki.

§ 7.

(1) Jeżeli przy wekslach lub czekach, bez względu na miejsce zapłaty i dzień wystawienia, ich prezentowaniu lub podniesieniu protestu stoi na zawadzie wywołana wypadkami wojennymi nieprzewidywana przeszkoda (siła wyższa), odraca się czas zapłaty i termin do prezentowania do przyjęcia lub zapłaty tudzież do wniesienia protestu na tak dugo, jak to jest potrzebne, aby po ustanowieniu przeszkody przedsięwziąć czynność wekslowo-prywatalną, conajmniej jednak aż do upływu 10 dni powszednich po ustanowieniu przeszkody. W protestie należy stwierdzić o ile możliwości przeszkodę i czas jej trwania.

Opłacanie odsetek.

§ 8.

Za czas, o który wskutek odroczenia zapłata zostanie przesunięta na później, należy uiszczyć odsetki ustawowe lub wyższe, należące się według umowy aż do tego dnia, w którym bez względu na odroczenie miała być zapłata uiszczena.

Umówione niekorzyści prawne.

§ 9.

W razie nieuiszczenia przez dłużnika w właściwym czasie odsetek, rat amortyzacyjnych, lub rat wierzytelności pieniężnych prawno-prywatnych, powstałych przed dniem 1. sierpnia 1914, nie może wierzytel uczyć użytku z przyznanego mu umową prawa wypowiedzenia względnie prawa natychmiastowego żądania zwrotu kwot kapitałowych, ani z innych umówionych na taki przypadek niekorzyści prawnych z wyjątkiem płatienia procentów zwłoki (§ 8.) wówczas, jeżeli dłużnik dopuścił się zwłoki — tylko co do zapłaty procentów, anuitetów lub rat, które zapadły najpóźniej w dniu 31. sierpnia 1915.

Policzenie na rachunek.

§ 10.

Okoliczność, iż wierzytelność według postanowień niniejszego rozporządzenia jest odroczena co do zapłaty, nie stanowi przeszkody w policzeniu jej na rachunek innej wierzytelności.

Osobne postanowienia dla południowego terenu wojny.

§ 11.

(1) Gdy jedna z wymienionych poniżej instytucji kredytowych ma swą siedzibę w Dalmacji, Pobrzeżu lub w okręgach sądów obwodowych Rovereto i Trydent, to można w ciągu jednego miesiąca kalendarzowego żądać tylko:

a) od banków akcyjnych, których kapitał zakładowy nie wynosi więcej jak milion koron, na zasadzie roszczeń, powstałych przed dniem 21. maja 1915 z tytułu rachunku bieżącego i z tytułu wkładek na bony kasowe, wypłaty do wysokości 3 procent roszczenia, istniejącego w dniu 21. maja 1915, co najmniej jednak w kwocie 400 K, a najwyżej w kwocie 1000 K, dalej na zasadzie roszczeń z tytułu wkładek na książeczkę wkładkową, złożonych przed dniem 21. maja 1915, wypłaty do wysokości 200 K z każdej wkładki;

b) od kas oszczędności na zasadzie roszczeń z tytułu wkładek na książeczkę wkładkową, złożonych przed 21. maja 1915, wypłaty do wysokości 200 K z każdej wkładki;

c) od spółek kredytowych z wyjątkiem kas Raiffeisena na zasadzie roszczeń z rachunku bieżącego, powstałych przed dniem 21. maja 1915, wypłaty do wysokości 2 procent tego roszczenia, przynajmniej jednak w kwocie 200 K, a najwyżej w kwocie 500 K, dalej na zasadzie roszczeń z wkładek na książeczkę wkładkową, złożonych przed dniem 21. maja 1915, wypłaty do wysokości 100 K z każdej wkładki;

d) od kas Raiffeisena na zasadzie roszczeń z tytułu rachunku bieżącego, powstałych przed dniem 21. maja 1915, lub z tytułu wkładek na książeczkę wkładkową, które złożono przed dniem 21. maja 1915, wypłaty do wysokości 50 K z każdej wkładki.

(2) Przeciwko żądaniu o przekazanie roszczeń z rachunku bieżącego na rzecz istniejącego lub nowo utworzyć się mającego konta w tym samym zakładzie kredytowym nie można podnosić zarzutu odroczenia zapłaty; wypłaty przekazanych kwot nie można jednak żądać w czasie trwania odroczenia zapłaty.

(3) Jeżeli zakład kredytowy zapłacił więcej z tytułu rachunku bieżącego, na poczet wkładki na bon kasowy lub na książeczkę wkładkową, aniżeli można było żądać tytułem zwrotu według poprzednich do odroczenia zapłaty odnoszących się rozporządzeń tutajże niniejszego rozporządzenia, w takim razie może odnośną nadwyżkę wliczyć w razie podniesienia nowego roszczenia o wypłatę.

(4) Jak długo zakład kredytowy dla roszczeń z tytułu rachunku bieżącego lub z tytułu wkładek na bon kasowy lub książeczkę wkładkową wskutek jednostronnej obniżki stopy procentowej przyznaje oprocentowanie niższe aniżeli w dniu 21. maja 1915, tak długo nie może on wobec żądania o zwrot takiego roszczenia powoływać się na ustawowe odroczenie zapłaty. Postanowienie to nie ma zastosowania, jeżeli obniżka stopy procentowej przedstawia się tylko jako rachunkowe przeprowadzenie ułożonego stosunku stopy procentowej i każdorazowej stopy procentowej banku.

§ 12.

(1) Uprawiającym przemysł i handlarzom, którzy mają miejsce zamieszkania lub stałą siedzibę przedsiębiorstwa w mieście Tryeście z okresem i których przedsiębiorstwo nie przekracza zakresu, oznaczonego w ustępie 2., należy przyznać sędziowskie odroczenie zapłaty (§§ 1., 2. i 5.) dla prawno-prywatnych wierzytelności pieniężnych, powstałych przed dniem 21. maja 1915, także i bez wykazania warunków, określonych w § 1., ustęp 1.; to postanowienie niema zastosowania do wierzytelności, wymienionych w § 3., dalej do

wierzytelności za sprzedane przedmioty lub dostarczone towary na podstawie umów, które zostały zawarte przed dniem 21. maja 1915, gdy oddanie lub dostawa zostały lub zostaną uskutecznione dopiero po dniu 20. maja 1915, chyba że miały być uskutecznione przed dniem 21. maja 1915.

(2) Postanowienie następu 1. dotyczy handlarzy, którzy trudnią się drobną sprzedażą towarów i nie zatrudniają więcej jak dwu pomocników, oraz innych uprawiających przemysł, którzy nie zatrudniają więcej jak pięciu pomocników.

(3) Dłużnik ma wykazać istnienie tych warunków świadectwem izby handlowej i przemysłowej, w którym musi być podana ilość pomocników.

§ 13.

Przy wekslach lub czekach, płatnych w jednym z oznaczonych w § 11. okręgów, przypuszcza się, że czynność prawno-wekslowa, która miała lub ma być przedsięwzięta po dniu 21. maja 1915, została zapiechana wskutek nieprzewidzianej przeszkoły (sila wyższa), jeżeli ona rzeczywiście nie została przedsięwzięta w czasie właściwym.

§ 14.

Banki, kasy oszczędności, inne instytucje kredytowe i zakłady ubezpieczeń, które mają siedzibę lub filię w jednym z oznaczonych w § 11. okręgów i wskutek wojny przeniosły stamtąd służbę kasową w znacznej części w głąb kraju, nie są obowiązane wypełniać swych zobowiązań w miejscu ich dawniejszego obrotu kasowego, lecz mogą je wypełniać w tem miejscu, dokąd przeniosły swoją służbę kasową.

Prawo wzajemności.

§ 15.

O ile wierzyciele, którzy w krajach tutejszych mają swoje miejsca zamieszkania (siedzibę), mogą podniosić w innym państwie roszczenia prawno-prywatne tylko pod ograniczeniami, podlegają roszczenia wierzycielom, którzy w takim państwie mają swoje miejsce zamieszkania (siedzibę), takim samym ograniczeniem.

Clam-Martinic wlr.

Georgi wlr.

Hussarek wlr.

Spitzmüller wlr.

Handel wlr.

Urban wlr.

Baernreither wlr.

Forster wlr.

Trnka wlr.

Bobrzyński wlr.

Schenk wlr.

423.

Rozporządzenie całego Ministerstwa z dnia 28. grudnia 1916

w sprawie odroczenia zapłaty prawno-prywatnych wierzytelności pieniężnych wobec dłużników w Galicyi i na Bukowinie.

Na zasadzie § 16. rozporządzenia cesarskiego z dnia 22. grudnia 1915, Dz. u. p. Nr. 384, zarządza się, co następuje:

Zakres odroczenia zapłaty.

§ 1.

(1) Dłużnikom, którzy mają swoje miejsce zamieszkania (swoją siedzibę) w Galicyi lub na Bukowinie lub których przedsiębiorstwo znajduje się stale w tych krajach, przyznaje się odroczenie zapłaty według następujących postanowień. Jeżeli tacy dłużnicy po dniu 31. lipca 1914 obrali sobie miejsce zamieszkania (siedzibę) lub założyli stałe przedsiębiorstwo poza granicami tych krajów lub swoje miejsce zamieszkania (siedzibę) tamże przejęli, to okoliczność ta nie ma wpływu na zastosowanie następujących postanowień do tych roszczeń pieniężnych, które powstały przed obraniem sobie przez nich nowego miejsca zamieszkania (siedziby, miejsca przedsiębiorstwa).

(2) Prawno-prywatne wierzytelności pieniężne, powstałe przed dniem 1. sierpnia 1914, tudzież wierzytelności z weksli lub czeków, doznają zwłoki w zapłacie, jeżeli one zapadły lub mają zapaść przed dniem 1. lipca 1917, tymczasowo do dnia 30. czerwca 1917 włącznie.

(3) Dla przekazowych weksli lub czeków, wystawionych przed dniem 1. października 1915, przy których przekazany, a dla weksli własnych, wystawionych przed tym dniem, których wystawca ma swoją siedzibę na obszarze, oznaczonym w następstwie 1., odraca się dzień zapłaty, jeżeli weksel lub czek zapadł lub ma zapaść między dniem 1. sierpnia 1914 a dniem 30. czerwca 1917, tymczasowo na dzień 1. lipca 1917. Stosownie do odroczenia dnia płatności odraca się także termin do podniesienia protestu.

(4) Przy wekslach i czekach, które zostały lub zostaną wystawione po dniu 30. września 1915, nie ma ustawowego odroczenia zapłaty, bez ujmy dla postanowień § 8.

(5) Przy zastosowaniu tego rozporządzenia uważa się przy wekslach przekazowych i czekach miejsce, podane przy nazwisku lub firmie przekazanego, za miejsce zamieszkania przekazanego, przy wekslach własnych miejsce ich wystawienia za miejsce zamieszkania wystawcy.

Wierzytelności wyłączone od odroczenia.

§ 2.

Od odroczenia zapłaty, oznaczonego w § 1., są wyłączone:

1. wierzytelności z tytułu umów o usługi i umów o dzieło (§§ 1151. do 1171. p. k. u. c.);

2. wierzytelności z tytułu umów o najem lub dzierżawę;

3. wierzytelności za sprzedane przedmioty lub dostarczone towary na podstawie umów, zawartych przed dniem 1. sierpnia 1914, jeżeli oddanie lub dostawa nastąpiła dopiero po dniu 31. lipca 1914 lub dopiero po tym dniu nastąpi, chyba że one miały być przedsięwzięte przed dniem 1. sierpnia 1914;

4. wierzytelności kas chorych przy stowarzyszeniach (§ 60. ustawy z dnia 30. marca 1888, Dz. u. p. Nr. 33) i zakładów zastępczych (§ 65. ustawy z dnia 16. grudnia 1906, Dz. u. p. Nr. 1 z roku 1907, i rozporządzenia cesarskiego z dnia 25. czerwca 1914, Dz. u. p. Nr. 138) o zapłatę dałków na rzecz ubezpieczenia na wypadek choroby tudzież ubezpieczenia pensyjnego;

5. roszczenia o zapłatę odsetek i rat amortyzacyjnych

a) na podstawie wierzytelności, które służą przedewszystkiem na pokrycie listów zastawnych, tudzież ufundowanych bankowych zapisów dłużnych;

b) na podstawie wierzytelności kas oszczędności do gmin lub innych publicznych korporacji;

c) wobec dłużnika zastawnego na podstawie innych, zabezpieczonych hipotecznie wierzytelności;

6. wierzytelności z tytułu renty i roszczenia o świadczenie utrzymania;

7. roszczenia, należące się bezpośrednio lub na podstawie przekazu stowarzyszeniu Czerwonego Krzyża, tudzież funduszowi celem udzielania wsparcia członkom rodziny osób, powołanych z powodu mobilizacji, lub celem świadczenia wszelkiej innej pomocy z powodu wojny;

8. wierzytelności o zapłatę odsetek i rat amortyzacyjnych od zobowiązań przez państwo zagwarantowanych.

Wierzytelności z tytułu kontraktów ubezpieczenia.

§ 3.

(1) Od ustawowego odroczenia zapłaty są nadto wyłączone:

1. wszelkie roszczenia wobec ubezpieczyciela z tytułu kontraktu ubezpieczenia;

2. premie ubezpieczeniowe, a mianowicie:

a) jeżeli premia będzie płatna po dniu 31. grudnia 1916, pełna kwota, przy ubezpieczeniu życiowemu jednak tylko kwota w wysokości

25 procent premii rocznej, lecz conajmniej 200 K, w razie opłaty w ratach niższych niż rocznych każdorazowo odpowiednia część odnośnych kwot;

b) jeżeli premie były płatne przed dniem 1. stycznia 1917, kwota w wysokości 25 procent zaległej sumy, lecz conajmniej 100 K, płatnych w dniu 1. kwietnia 1917.

(2) Dla wspomnianych w ustępie 1., 1. 2. lit. b) roszczeń o premie nie mają znaczenia umówione, skrócone terminy skarg.

(3) Ubezpieczyciel może tylko wtedy podnieść niekorzyści ustawowe, zastrzeżone w kontracie na wypadek zaniedbania zapłacenia we właściwym czasie premii ubezpieczenia, jeśli nie uiszczeno we właściwym czasie kwot premii, oznaczonych w ustępie 1., 1. 2. lit. a). Biorący ubezpieczenie, który uiścił częściową zapłatę, ma obowiązek zapłacenia resztującej części premii.

(4) Ubezpieczyciel jest obowiązany do odnowienia w ciągu sześciu miesięcy po dniu zapadłości, za dodatkową opłatą wyłączonych od odroczenia zapłaty zaległości wraz z procentami zwłoki, bez ponownego badania lekarskiego, tych kontraktów ubezpieczeń życiowych, które wskutek niezapłacenia we właściwym czasie premii wyłączonych od odroczenia zapłaty (ustęp 1., 1. 2. lit. a) wygasają bez odkupna, lub zmieniają się na wolne od premii ubezpieczenia ze zmniejszoną sumą ubezpieczenia. Jeżeli biorący ubezpieczenie ma swoje miejsce zamieszkania w ścisłej obszarze wojskowym lub w obszarze, zajętym przez nieprzyjaciela, rozpoczyna się sześciomiesięczny termin z tym dniem, w którym wobec niego ustawowe odroczenie zapłaty mogłoby być uchylone (§ 30., ustęp 2.).

(5) Wobec ubezpieczyciela można żądać sędziowskiego odroczenia zapłaty (§ 15.) przed zajściem wypadku, przewidzianego ubezpieczeniem, albo po tej chwili. Jeżeli jednak przewidziany ubezpieczeniem wypadek już zaszedł, wówczas nie należy uwzględnić wniosku, skoro spóźniono się z nim z własnej winy.

Roszczenia z tytułu rachunku bieżącego, bonów kasowych i księczek wkładkowych.

§ 4.

(1) Roszczenia z tytułu rachunku bieżącego i z tytułu wkładek na bony kasowe odracza się co do zapłaty z tem ograniczeniem, iż w ciągu jednego miesiąca kalendarzowego można żądać od banków krajowych i akcyjnych wypłaty do wysokości 3 procent roszczenia, które istniało w dniu 1. sierpnia 1914, conajmniej jednakowoż w kwocie 400 K a najwyższej w kwocie 3000 K, od innych zakładów kredytowych z wyjątkiem

kas Raiffeisena (ustawa z dnia 1. lipca 1889, Dz. u. p. Nr. 91) wypłaty do wysokości 2 procent takiego roszczenia, a najmniej jednakże w kwocie 200 K a najwyższej w kwocie 500 K, a od kas Raiffeisena do wysokości 50 K.

(2) Bez ograniczenia do pewnej oznaczonej kwoty można żądać zwrotu o tyle, o ile ona jest potrzebna według przedłożonego dowodu do wypełnienia zobowiązań wierzyciela, co do których ustawowe odroczenie zapłaty zostało uchylone (§§ 20. do 29.).

(3) Przeciwko żądaniu o przekazanie roszczeń z rachunku bieżącego na rzecz istniejącego lub nowo utworzyć się mającego konta w tym samym zakładzie kredytowym nie można podnosić zarzutu odroczenia zapłaty; wypłaty przekazanych kwot nie można jednak żądać w czasie trwania odroczenia zapłaty.

§ 5.

(1) Roszczenia z tytułu wkładek, uskutcznionych na książkę wkładkową przed dniem 1. sierpnia 1914, odnoszą się co do zapłaty z tem ograniczeniem, iż z tej samej wkładki można w ciągu jednego kwartału kalendarzowego żądać wypłaty od banków krajowych i akcyjnych tudzież kas oszczędności do wysokości 200 K, od innych zakładów kredytowych z wyjątkiem kas Raiffeisena do wysokości 100 K, a od kas Raiffeisena do wysokości 50 K.

(2) Z wkładek w bankach krajowych i akcyjnych tudzież w kasach oszczędności można w ciągu jednego kwartału kalendarzowego żądać nadto zwrotu dalszych 20 procent resztującej wkładki, o ile według przedłożonego dowodu jest to potrzebne do wypełnienia zobowiązań wierzyciela, co do których ustawowe odroczenie zapłaty zostało uchylone (§§ 20. do 29.).

§ 6.

(1) Jeżeli zakład kredytowy zapłaci więcej z tytułu rachunku bieżącego, na poczet wkładki na bon kasowy lub na książkę wkładkową aniżeli można było wówczas żądać tytułem zwrotu według powyższych rozporządzeń o odroczeniu zapłaty, tudzież niniejszego rozporządzenia, w takim razie może odnośną nadwyżkę wliczyć także w razie podniesienia nowego roszczenia o wypłatę.

(2) Jeżeli zakład kredytowy od wierzytelności z rachunku bieżącego, od wkładek na bon kasowy lub na książkę wkładkową zniżył stopę procentową jednostronnie poniżej wymiaru z dnia 1. sierpnia 1914, natęczas wobec żądania o zwrot takiej wierzytelności nie może się on zasłaniać ustawowem odroczaniem zapłaty, jeżeli wierzyciel podniesie to żądanie przed upływem miesiąca

po tym dniu, w którym zniżenie stopy stało się skuteczne. Postanowienie to nie ma zastosowania, jeżeli zniżenie stopy procentowej jest jedynie rachunkowem przeprowadzeniem polegającego na umowie stosunku stopy procentowej do każdejczesnej stopy bankowej.

Roszczenia o zwrot z tytułu zapłaty wierzytelności uprzywilejowanych.

§ 7.

Roszczenia o zwrot dlużu w podatkach lub publicznych daninach, zapłaconego za osobę trzecią, podlegają odroczeniu zapłaty według postanowień § 1., korzystają jednak w postępowaniu egzekucyjnem z prawa pierwszeństwa zaspokojonego roszczenia. Postanowienia § 54. o. k. i § 24. o. ugod. pozostają nietknięte.

Odroczenie zapłaty na rzecz osób wojskowych.

§ 7. a.

(1) Prawno-prywatne roszczenia pieniężne przeciw osobom wojskowym (§ 1., ustęp 2, rozporządzenia cesarskiego z dnia 29. lipca 1914, Dz. u. p. Nr. 178), które w chwili ukonczenia wojny lub wcześniej wracają do stosunku cywilnego, następnie przeciw jeńcom i zakładnikom (§ 1., ustęp 3. tego rozporządzenia cesarskiego) odnoszą się co do zapłaty aż do upływu trzech miesięcy po tym dniu, w którym dla osoby dłużnika ustał powód, oznaczony w § 3., ustęp 2. przytoczonego rozporządzenia cesarskiego.

(2) Postanowienie to nie ma zastosowania do roszczeń, które powstały po rozpoczęciu się stosunku, oznaczonego w § 3., ustęp 2., przytoczonego rozporządzenia cesarskiego, ani do roszczeń o danie utrzymania, tudzież bez ujmy dla postanowień § 1. niniejszego rozporządzenia do roszczeń z weksli i czeków.

Wpływ siły wyższej na weksle i czeki.

§ 8.

Jeżeli przy wekslach i czekach, bez względu na miejsce zapłaty i dzień wystawienia, ich prezentowaniu lub podniesieniu protestu stoi na zawadzie nieprzewyścieżona przeszkoła (siła wyższa), wywołana wydarzeniami wojennymi, w takim razie odnoszą się czas zapłaty i termin do prezentowania do przyjęcia lub zapłaty tudzież do wniesienia protestu na tak długo, jak to jest potrzebne, aby po ustaniu przeszkoły przedsięwziąć czynność wekslowo-prawną, conajmniej jednak aż do upływu dziesięciu dni powszednich po ustaniu przeszkoły. W proteście należy stwierdzić o ile możliwości przeszkołę i czas jej trwania.

Oплачивае odsetek i potrącenia kasowe.

§ 9.

(1) Za czas, o który wskutek odroczenia (§§ 1., 3., 4., 5. 7. a i 8.) zapłata zostanie przesunięta na później, należy uścić odsetki ustawowe lub wyższe należące się wedle umowy aż do dnia, w którym bez względu na odroczenie zapłata miałyby być uiszczone.

(2) Przy obliczaniu kwoty, którą należy zapłacić po upływie odroczenia zapłaty tytułem wierzytelności, odroczonej co do zapłaty, nie wolno w razie wątpliwości odciągnąć potrącenia kasowego.

Terminy przedawnienia i terminy skargi.

§ 10.

(1) Czasu trwania odroczenia zapłaty nie wlicza się przy obliczaniu terminu przedawnienia i ustawowych terminów do wniesienia skargi.

(2) Czasu od dnia 1. sierpnia 1914 do dnia 30. czerwca 1917 nie wlicza się do czasokresu, w ciągu którego przeciw wyłączonemu członkowi stowarzyszenia ma być podniesione roszczenie z tytułu jego odpowiedzialności (§§ 73. i 78. ust. stow.). Postanowienie to nie ma zastosowania do roszczeń z tytułu odpowiedzialności wyłączonych członków stowarzyszenia, które wygasły już w dniu obwieszczenia niniejszego rozporządzenia.

(3) Czasu od dnia 1. sierpnia 1914 do dnia 30. czerwca 1917 nie wlicza się również do ustawowych terminów do zaczepienia czynności prawnych.

Wypowiedzenie i polegające na umowie niekorzyści prawne.

§ 11.

(1) Od wierzytelności pieniężnej, która zapadła lub zapadnie wskutek wypowiedzenia, dokonanego między dniem 1. sierpnia 1914, a dniem 30. czerwca 1917, można żądać w czasie, o który wskutek odroczenia zapłaty przesunięto na później uiszczenie zapadłej kwoty, jedynie odsetek, należący się według umowy aż do dnia, w którym bez względu na odroczenie zapłata miałyby być uszkuteczniona.

(2) Dokonane w latach 1915, 1916 i 1917 wypowiedzenie udziału w przedsiębiorstwie stowarzyszenia zarobkowego lub gospodarczego należy traktować w ten sposób, jak gdyby było dokonane w dniu 1. stycznia 1918.

(3) W razie nieuiszczenia przez dłużnika w właściwym czasie odsetek, anuitetów lub rat z tytułu wierzytelności pieniężnych prawno-prywatnych, powstały przed dniem 1. sierpnia 1914, nie może wierzyciel uczynić użytku z przynależnego mu umową prawa wypowiedzenia względnie

prawa natychmiastowego żądania zwrotu kwot kapitałowych, ani też z innych umówionych na taki przypadek niekorzyści prawnych z wyjątkiem zapłaty odsetek zwolki (§ 9., ustęp 1.) wówczas, jeżeli dłużnik dopuścił się zwolki tylko co do zapłaty procentów, anuitetów lub rat, które zapadły lub mają zapaść przed dniem 1. lipca 1917.

Policzenie na rachunek.

§ 12.

Okoliczność, iż wierzytelność według postanowień niniejszego rozporządzenia odroczena jest co do zapłaty, nie stanowi przeszkody w policzeniu jej na rachunk innej wierzytelności.

Przepisy procesowo-prawne.

§ 13.

(1) Aż do upływu terminu odroczenia zapłaty nie należy kontynuować postępowania sądowego na skargi, którymi żąda się uiszczenia wierzytelności, odroczonej co do zapłaty, chyba że pozwanego uczyni wiusek na podjęcie przerwanej postępowania. Jeżeli jednak już przed dniem 1. sierpnia 1914 odbyła się pierwsza audycja po myśli § 239. p. c. lub ustna rozprawa procesowa, należy nadal prowadzić postępowanie sądowe i w wyroku termin dopełnienia świadczenia tużdzież uiszczenia kosztów procesowych w ten sposób oznaczyć, aby on rozpoczynał się od ostatniego dnia terminu odroczenia zapłaty (§ 1.). Jeżeli dzień ten w wyroku, zapadły przed wejściem w życie tego rozporządzenia, oznaczono kalendarzowo, przesuwa się początek terminu świadczenia na ten dzień, w którym należy uścić zapłatę według postanowień niniejszego rozporządzenia.

(2) Nowe skargi o uiszczenie wierzytelności, odroczonej co do zapłaty, należy odrzucać, chyba że wierzyciel przedłoży pisemne oświadczenie dłużnika, w którym tenże zrzeka się w całości lub w części ustawowego odroczenia zapłaty. Jeżeli dłużnik zrzekł się ustawowego odroczenia zapłaty tylko częściowo, natenczas można w skardze żądać także zapłaty innej części roszczenia. Termin do uiszczenia tej części roszczenia wraz z kosztami procesowymi należy oznaczyć w ten sposób, by on rozpoczynał się od ostatniego dnia terminu odroczenia zapłaty.

Egzekucja.

§ 14.

(1) Nie należy zezwalać podczas trwania terminu odroczenia zapłaty na czynności egzekucyjne tużdzież na egzekucję dla zabezpieczenia na rzecz odroczonej co do zapłaty wierzytelności, zaś egzekucji, na które już zezwolono, nie

należy wykonywać. Nie należy dalej prowadzić toczącego się postępowania egzekucyjnego z wyjątkiem przymusowego zarządu i przymusowego wydzierżawienia. Doreczone już uchwały przekazujące pozostają w mocy. Kwoty, uzyskane w drodze egzekucji, należą rozdzielić.

(2) Czynności egzekucyjne, które przedsięwzięto, zaśmian rozporządzenie cesarskie z dnia 13. sierpnia 1914, Dz. u. p. Nr. 216, stało się wiadome w sądzie egzekucyjnym, pozostają skuteczne.

(3) Na zarządzenia tymczasowe na rzecz wierzytelności, odroczonego co do zapłaty, można zezwolić i je wykonać.

Sędziowskie odroczenie zapłaty.

§ 15.

(1) Osobom, wymienionym w § 1., ustęp 1., może sąd, do którego się odwołano, według następujących postanowień (§§ 16. do 19.) zezwolić na odroczenie zapłaty co do zobowiązań wszelkiego rodzaju i bez względu na czas ich powstania. Sąd może dalej równocześnie z sędziowskim odroczeniem zapłaty lub na samoistny wniosek dłużnika pod warunkami, wymienionymi w § 16., ustęp 1., orzec, iż niekorzyści prawne, które z powodu niewypełnienia zobowiązania w należytym czasie zaszyły lub zajdą, zostaną pominięte lub że je się uchyła: wyjątek stanowi obowiązek zapłaty odsetek zwłoki (§ 9., ustęp 1.).

(2) Sąd może również orzec, że następstwa prawne z powodu niezaistnienia jednego z warunków zostaną pominięte lub uchylone, jeżeli zaistnienie warunku stało się niemożliwe wskutek wydarzeń wojennych. W razie potrzeby należy dla dopełnienia warunku naznaczyć nowy termin.

§ 16.

(1) Sąd procesowy może na wniosek pozwalnego, jeżeli tegoż położenie ekonomiczne to usprawiedliwia i jeżeli wierzytel nie dozna przez to niestosunkowej szkody, oznaczyć w wyroku w odniesieniu do roszczeń, które wyjęte są od ustawowego odroczenia zapłaty, dłuższy aniżeli ustawa przepisany termin do dopełnienia świadczenia, tutajże pominać niekorzyści lub skutki prawne (§ 15.).

(2) Dłuższego terminu zapłaty można udzielić dla całego świadczenia lub części, jednakowoż nie poza dzień 30. czerwca 1917. Sędziowskie odroczenie zapłaty, które przyznane zostało do dnia 31. grudnia 1916 włącznie, uważa się za przedłużone do dnia 31. marca 1917 włącznie. Sąd może na wniosek po przesłuchaniu przeciwnej strony (§ 56. o. e.) zezwolić na dalsze przedłużenie najdalej do dnia 30. czerwca 1917 włącznie lub ustawowe przedłużenie skrócić.

(3) Pozwany ma uprawdopodobnić rzeczowe twierdzenia, na których opiera swój wniosek.

(4) Sąd może oznaczenie terminu zapłaty uczynić zawistem od dnia zabezpieczenia.

(5) Rozstrzygnienie w sprawie sędziowskiego odroczenia zapłaty (§ 15.) może być zaczepione. Rozstrzygnienie takie zawarte w wyroku może być bez równoczesnego zaczepienia rozstrzygnięcia, wydanego w sprawie głównej, zaczepione tylko rekurem. Przeciw rozstrzygnięciu sądu drugiej instancji w sprawie odroczenia zapłaty nie ma środka prawnego.

(6) Jeżeli wierzytel miasto, że dłużnik podniósł pozasądownie widocznie usprawiedliwione żądanie odroczenia zapłaty, wniosł skargę a dłużnik zaraz na pierwszej audyencji roszczenie skargi uznał, natęczas koszta procesowe spadają na wierzytela, skoro sędzia zezwoli na żądane pozasądownie odroczenie zapłaty.

(7) Postanowienia te nie mają zastosowania do roszczeń z weksli lub czeków.

§ 17.

(1) Dłużnik może w sądzie powiatowym, w którego okręgu wierzytel ma swoją siedzibę, uzajmując roszczenie wierzytela, uczynić wniosek na oznaczenie terminu zapłaty dla wyjętego od odroczenia zapłaty roszczenia lub żądać pominięcia niekorzyści lub skutków prawnych (§ 15.). Wniosek taki może dłużnik postawić także wówczas, gdy jego zobowiązanie jest stwierdzone przez nadający się do egzekucji akt notarialny. Jeżeli przeciw dłużnikowi wydano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczem, to może on w ciągu terminu dla wniesienia sprzeciwu w sądzie, który wydał nakaz zapłaty, uzajmując roszczenie wierzytela, uczynić wniosek na ustanowienie terminu zapłaty.

(2) Sąd przed rozstrzygnięciem wniosku przesłucha wierzytela (§ 56. o. e.) i następnie orzeknie w drodze uchwyty. W uchwyty, która udzielono terminu zapłaty, należy orzec o obowiązku dłużnika do zapłaty uznanej wierzytelności. Gdy przeciw dłużnikowi wydano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczem, wówczas ma sędzia, zmieniając termin podany w nakazie zapłaty ustanowić w drodze uchwyty nowy termin zapłaty.

(3) Koszta przesłuchania ma dłużnik zwrócić wierzytelowi, chyba że wierzytel odrzucił posta-

wione przez dłużnika pozasądownie i widocznie uzasadnione żądanie o odroczenie zapłaty.

(1) Postanowienia § 16. mają odpowiednie zastosowanie.

§ 18.

(1) Jeżeli sędziowskiem odroczeniem zapłaty zezwolono na zapłatę w ratach czynszu najmu lub dzierżawy, wchodzą niekorzyści prawne z powodu niewypełnienia w czasie należytym, jedynie w razie nieuszczenia takich rat w czasie właściwym.

(2) Jeżeli nie uści się takiej raty w czasie należytym, wówczas może wynajmujący lub wydzierżawiający wypowiedzieć najemcy lub dzierżawcy ze skutecznością dla najbliższego terminu wypowiedzenia.

§ 19.

(1) Sąd egzekucyjny może na wniosek zobowiązującego pod warunkami, wymienionymi w § 16., ustęp 1., odroczyć najdalej do dnia 30. czerwca 1917 egzekucję na rzecz roszczenia, wyjętego od ustawowego odroczenia zapłaty, tudzież zarządzić uchylenie już dokonanych aktów egzekucyjnych nawet bez zabezpieczenia, przewidzianego w § 43., ustęp 2. o. e. Odroczenie tego rodzaju jest niedopuszczalne, jeżeli sąd procesowy zezwolił już na termin zapłaty według §§ 16. lub 17.

(2) Do zezwolenia na odroczenie mają odpowiednie zastosowanie postanowienia § 16., ustęp 3. do 5.

(3) Egzekucja odroczona stosownie do poprzednich rozporządzeń o odroczeniu zapłaty może być dalej odroczona na wniosek obowiązującego pod tymi samymi warunkami najdłużej do dnia 30. czerwca 1917, jeżeli termin odroczenia nie upływał już przed dniem 31. grudnia 1916.

(1) Dochodzący swego roszczenia wierzyciel nie ma prawa do zwrotu kosztów urosłych z powodu odroczonej egzekucji, gdy odrzucił wniesione pozasądownie przez dłużnika i widocznie uzasadnione żądanie o odroczenie zapłaty.

Uchylenie ustawowego odroczenia zapłaty przez orzeczenie sędziowskie.

a) Postępowanie.

§ 20.

(1) Wierzyciel może przed sądem powiatowym, w którego okręgu dłużnik ma miejsce zamieszkania (siedzibę) lub stałe miejsce pobytu, uezynić wnio-

sek, by dla jego roszczenia uchyliły ustawowe odroczenie zapłaty.

(2) Na wniosek należy przesłuchać dłużnika (§ 56 o. e.). Wezwanie do jawienia się lub wezwanie do złożenia pisemnego oświadczenia należy mu doręczyć według przepisów o doręczaniu skarg.

(3) Przed rozstrzygnięciem przeprowadzi sędzia stosowne dochodzenia, zasięgając ewentualne opinii izby handlowej i przemysłowej albo przesłucha osoby, mogącej udzielić wyjaśnień i po-informowane o ekonomicznem położeniu dłużnika.

(4) Rekurs jest dopuszczalny tak przeciw uwzględnieniu jak przeciw odrzuceniu wniosku. Przeciw rozstrzygnięciu sądu drugiej instancji niema środka prawnego.

(5) O kosztach postępowania należy wydać orzeczenie według postanowień procedury cywilnej. Wierzyciel nie ma jednak prawa do zwrotu kosztów, chociażby przychylono się do jego wniosku, winien natomiast zwrócić kosztą postępowania dłużnikowi, jeśli przed postawieniem wniosku zaniedbał wezwać tego ostatniego do zapłaty, a dłużnik oświadczył zaraz przed sądem gotowość do zapłaty tej kwoty, dla której orzeczono uchylenie ustawowego odroczenia zapłaty, albo jeżeli dłużnik w odpowiedzi na pozasądowe wezwanie do zapłaty oświadczył bezzwłocznie na piśmie gotowość do zapłaty tej kwoty, zrzekając się ustawowego odroczenia zapłaty.

(6) O uchwałach tyczących się uchylenia ustawowego odroczenia zapłaty będzie sąd prowadził zapiski, założone według nazwisk dłużników, które mogą przeglądać osoby, mające w tem widoczny interes prawy.

b) Warunki i rozciągłość uchylenia ustawowego odroczenia zapłaty.

§ 21.

(1) Do wniosku należy przychylić się w drodze uchwały, jeżeli według wyników postępowania można przypuszczać, że gospodarcze położenie dłużnika nie usprawiedliwia lub nie usprawiedliwia w pełnej rozciągłości ustawowego odroczenia zapłaty, a dłużnik nie uprawdopodobni, że w razie uiszczenia zapłaty poniosłby niestosunkową szkodę.

(2) W uchwale sądowej należy orzec, dla jakiej kwoty wierzycielności i z którym dniem uchyliła się ustawowe odroczenie zapłaty. Dla wierzycielności do 50 K można uchylić ustawowe odroczenie zapłaty w całości, jednakowoż nie na

dzień wcześniejszy niż 31. marca 1917. Przy wyższych wierzytelnościach można wobec dłużników, którzy mają swoje miejsce zamieszkania (siedzibę, stałą siedzibę przedsiębiorstwa) w okręgu wyższego sądu krajowego we Lwowie, uchylić ustawowe odroczenie zapłaty dla dwóch kwot częściowych w wysokości najwyżej po 10 procent, wobec innych dłużników dla dwóch kwot częściowych w wysokości najwyżej po 20 procent pierwotnej kwoty wierzytelności wraz z przypadającymi odsetkami. Tych kwot częściowych nie wolno uzynie płatnymi przed dniem 31. marca i dniem 30. czerwca 1917.

c) Sądowe dochodzenie wierzytelności nie-odroczonej już więcej co do zapłaty.

§ 22.

(1) Po urośnięciu w moc prawną uchwały, uchylającej ustawowe odroczenie zapłaty, może wierzytel dochodzić sądownie swej wierzytelności, przedkładając tę uchwałę.

(2) Wraz z skargą o zapłacenie kwoty, dla której uchylonono ustawowe odroczenie zapłaty, można żądać także zapłaty innej części wierzytelności. Zasądzenie na świadczenie, dla którego przysługuje dłużnikowi jeszcze w czasie zapadnięcia wyroku ustawowe odroczenie zapłaty, jest dopuszczalne; jednakże należy ustawić termin dla świadczenia wraz z kosztami procesowymi, zgodnie z uchwałą o uchyleniu ustawowego odroczenia zapłaty, zaś dla kwot, których ta uchwała nie dotyczy, w ten sposób, że termin ten rozpoczyna się od ostatniego dnia ustawowego terminu odroczenia zapłaty.

(3) Na korzyść wykonalnego roszczenia, dla którego uchylonono ustawowe odroczenie zapłaty, można prowadzić egzekucję.

(4) Jeżeli sąd uchylił ustawowe odroczenie zapłaty dla wierzytelności, sądzioskie odroczenie zapłaty (§§ 16. do 19.) jest niedopuszczalne.

d) Weksle i czekи.

§ 23.

(1) Postanowienia §§ 20. i 21. mają odpowiednie zastosowanie do weksli. O treści prawomocnej uchwały, którą uchylonono dla weksla ustawowo odroczenie zapłaty, winien wierzytel nawiadomić obowiązanych do regresu, o ile ich adres jest znany.

(2) Uchylenie ustawowego odroczenia zapłaty ma skutek tylko wobec dłużnika, przeciw któremu zostało orzeczone.

§ 24.

(1) Przez prawomocne uchylenie ustawowego odroczenia zapłaty weksla, który nie zapadł już przed dniem 1. sierpnia 1914, staje się co do kwoty wyłączonej od odroczenia zapłaty, płatny za okazaniem. Okazanie przed oznaczonym w sądowej uchwale dniem jest niedopuszczalne. Wraz z wekslem należy przedłożyć uchwałę sądową.

(2) Przeciw obowiązanym do regresu z weksli oznaczonemu w ustępie 1. rodzaju można postawić wniosek na uchylenie ustawowego odroczenia zapłaty tylko o tyle, o ile ustawowe odroczenie zapłaty wobec akceptanta (wystawcy własnego weksla) prawomocne uchylono.

(3) W razie zapłaty częściowej, należy zaznaczyć na wekslu kiedy, kto i w jakiej wysokości zapłaty dokonał. Płacącemu wydaje się pokwitowanie na odpisie weksla.

§ 25.

(1) Jeśli obowiązany do regresu dokona częściowej zapłaty (§§ 21. i 23.) na podstawie weksla, który zapadł przed dniem 1. sierpnia 1914, może prócz zaznaczenia stosownie do § 24., ustęp 3., i pokwitowania zażądać uwierzytelnionego odpisu protestu. Wydanie uwierzytelnionego odpisu należy znotować na protestie. Dla każdej częściowej zapłaty nie można żądać więcej jak jednego duplikatu lub więcej niż jednego uwierzytelnionego odpisu protestu. Podpis austriacko-węgierskiego Banku na odpisie protestu zastępuje jego uwierzytelnienie.

(2) Jeżeli obowiązany do regresu dochodzi zwrotu uiszczonej przez siebie częściowej zapłaty wobec poprzedników lub akceptantów, to należy przy wekslach, które zapadły przed dniem 1. sierpnia 1914, dodać pokwitowanie i uwierzytelniony odpis protestu, gdy jednakże od wniesienia protestu zwolniono, pokwitowanie i uwierzytelniony odpis weksla.

§ 26.

(1) Przy wekslach, wystawionych przed dniem 1. października 1915 a które zapadły lub zapadną między dniem 1. sierpnia 1914 a dniem 30. czerwca 1917, należy nieuiszczenie częściowej zapłaty (§§ 21. i 23.) stwierdzić przez protest i to także wówczas, gdy od wniesienia protestu zwolniono. Poprzedników należy zawiadomić stosownie do artykułów 45. do 47. u. w.

(2) Przy wekslach, oznaczonych w ustępie 1. można protest z powodu niezapłacenia kwoty częściowej zastąpić:

- a) przez oświadczenie akceptanta (przekazanego), wysławcy własnego weksla lub domieyliata;
- b) przez oświadczenie posiadacza weksla, gdy można nań przekazać czek stosownie do § 1. ustawy z dnia 3. kwietnia 1906, Dz. u. p. Nr. 84, wyjawszy wypadek, że nie da się wyśledzić lokalu przedsiębiorstwa lub w jego braku mieszkania osoby, której należało prezentować.

(3) Oświadczenie musi być umieszczone na wekslu lub na połączonej z nim karcie (allonge) i podpisane przez oświadczającego. Ma ono zawierać dzień prezentacji i uwagę, że zapłaty nie niszczeno, lub że osoby, której należało prezentować, nie zastanow. Dla utrzymania praw z weksla należy nadto w ciągu terminu, ustanowanego dla podniesienia protestu, usknieć uwierzytelnienie odpisu weksla, zaopatrzonego oświadczeniem. Uwierzytelnienie odpisu należy zaznaczyć na wekslu. Nie można uwierzytelniać dla każdej poszczególnej zapłaty częściowej więcej niż jednego odpisu weksla. Podpis Banku austroacko-węgierskiego na odpisie weksla zastępuje jego uwierzytelnienie.

(4) Gdy obowiązany do regresu uści częściowa zapłata na weksel, oznaczony w ustępie 1., wówczas może on prócz zaznaczenia według § 21, ustępu 3., i pokwitowania, żądać wydania uchwały sądowej, która uchyłono ustawowe odroczenie zapłaty, tudzież protestu co do nieniszczonej częściowej zapłaty, lub, gdy protest zastępuje jedno z oznaczonych w ustępie 2. oświadczeń, uwierzytelnionego według przepisu ustępu 3. odpisu weksla.

(5) Jeśli obowiązany do regresu dochodzi wobec poprzedników lub akceptanta zwrotu niszczoną przezeń zapłaty częściowej, to należy przy wekslach, oznaczonych w ustępie 1., przedłożyć prócz uchwały o uchyleniu ustawowego odroczenia zapłaty pokwitowanie i protest lub uwierzytelniony według przepisu ustępu 3. odpisu weksla.

§ 27.

Na podstawie weksli, dla których uchyłono częściowo ustawowe odroczenie zapłaty, dopuszczalne są skargi tylko co do kwoty, która stała się płatna.

§ 28.

Postanowienia §§ 23. do 27. mają odpowiednie zastosowanie do czeków, które stały się płatne przed dniem 1. sierpnia 1914.

- c) Ogólne przepisy o postępowaniu, które mają być zastosowane.

§ 29.

Do przepisanego w §§ 20. do 28. postępowania mają zastosowanie postanowienia o postępowaniu w cywilnych sporach prawnych.

f) Wyjątki.

§ 30.

(1) Postanowienia §§ 20. do 29. nie mają zastosowania do roszczeń

1. przeciw publicznym korporacyom, przeciw bankom krajowym i akcyjnym, kasom oszczędności, stowarzyszeniom kredytowym i innym instytucjom kredytowym;

2. przeciw dłużnikom, mającym miejsce zamieszkania (siedzibę) lub swą stałą siedzibę przedsiębiorstwa w ścisłej obszarze wojennym lub w obszarze, zajętym przez nieprzyjaciela, a poza tym obszarem stale nie przebywają ani też nie mają siedziby przedsiębiorstwa;

3. przeciw osobom wojskowym, jeńcom i zakładnikom, jak długo przysługuje im ustawowe odroczenie zapłaty według § 7. a.

(2) Jeśli po wejściu w życie tego rozporządzenia rozszerzy się szerszy obszar wojenny na częścię ścisłej obszaru wojennego, mają zastosowanie do dłużników, mających swoje miejsce zamieszkania (siedzibę) lub stałą siedzibę przedsiębiorstwa w tych nowych częściach szerszego obszaru wojennego, przepisy §§ 20. do 29., począwszy od pierwszego dnia ćwierćroca kalendarzowego, następującego po ogłoszeniu obwieszczenia Ministerstwa spraw wewnętrznych. Nie można jednak orzec uchylenia ustawowego odroczenia zapłaty od dnia wcześniejszego niż ostatni dzień tego kalendarzowego ćwierćroca.

Prawo wzajemności.

§ 31.

O ile wierzyciele, którzy w krajuach tutejszych mają swoją siedzibę (swoje miejsce pobytu), mogą podnosić w innym państwie roszczenia prawnoprywatne jedynie w mniejszym zakresie lub pod dalej ilącemi ograniczeniami niż przewidzianymi w niniejszym rozporządzeniu, podlegają roszczeniom wierzycielom, którzy w takiem państwie mają swoją siedzibę (swoje miejsce pobytu), takimi samym ograniczeniom.

Postanowienia o należyościach prawnych.

§ 32.

(1) Gdy niszczeno należyość za protest już przy podniesieniu protestu z powodu niezapłacenia

kwoty częściowej na weksel, jest protest z powodu niewiszeżenia dalszej zapłaty uwolniony od należności według p. t. 116, lit. g, ustawy z dnia 13. grudnia 1862, Dz. u. p. Nr. 89. Bliższe postanowienia zostaną wydane osoñem rozporządzeniem.

(2) Oznaczone w § 26. oświadczenie akceptanta (przekazanego), wystawcy własnego weksla lub domicyliata albo posiadacza weksla nie podlega należności.

§ 33.

Rozporządzenie to wchodzi w życie w dniu 1. stycznia 1917. Równocześnie tracą moc obowiązującą rozporządzenia z dnia 22. grudnia 1915, Dz. u. p. Nr. 385, i z dnia 29. grudnia 1915, Dz. u. p. Nr. 400.

Clam-Martinic wlr.	Baernreither wlr.
Georgi wlr.	Forster wlr.
Hussarek wlr.	Trnka wlr.
Spitzmüller wlr.	Bobrzyński wlr.
Handel wlr.	Schenk wlr.
Urban wlr.	

424.

Rozporządzenie całego Ministerstwa z dnia 28. grudnia 1916 o bilansach i omijaniu przepisów statutowych podczas wojny.

Na mocy rozporządzenia cesarskiego z dnia 10. października 1914, Dz. u. p. Nr. 274, zatrudza się, co następuje:

§ 1.

(1) Kupcy, towarzystwa handlowe, stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze i inne obowiązane do składania publicznie rachunków przedsiębiorstwa, mające miejsce zamieszkania (siedzibę) w Galicji, na Bukowinie, w Dalmacji, na Pobrzeżu lub w obrębie sądów okręgowych Rovereto i Trydent, z wyjątkiem przedsiębiorstw kolejowych, są wolne od obowiązku zestawiania zamknięcia rachunkowego (bilansu) za lata czynności, które upłynęły lub upłyną od dnia 1. stycznia 1914, do dnia 30. czerwca 1917.

(2) Władza administracyjna (ustęp 3.) może na uzasadniony wniosek zwolnić od obowiązku zestawiania zamknięcia rachunkowego (bilansu) za lata czynności, które upłynęły lub upłyną od dnia 1. stycznia 1914, do dnia 30. czerwca 1917.

wienia zamknięcia rachunkowego (bilansu) za lata czynności, które upłynęły lub upłyną od dnia 1. stycznia 1914, najdalej do dnia 30. czerwca 1917:

1. Kupców i przedsiębiorstwa oznaczonego w ustępie 1. rodzaju, którzy

- posiadają w obszarach, wymienionych w ustępie 1. w sprawdzie nie swoje miejsce zamieszkania (siedzibę), lecz główną siedzibę przedsiębiorstwa, lub
- posiadają w innym sąsiadującym z obszarem wojennym swoje miejsce zamieszkania (siedzibę) lub główną siedzibę przedsiębiorstwa, albo
- prowadzą swoje interesy po większej części poza granicą lub z zagranicą elową albo w wymienionych w ustępie 1. obszarach lub z nimi albo też posiadają tam znaczne części swego majątku, a w szczególności swoje zaległości.

2. przedsiębiorstwa kolejowe, posiadające w obszarach, wymienionych w ustępie 1., swoją siedzibę lub u których zachodzą warunki 1. 1.

3. stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze, które z powodu powołania ich organów lub funkcyonariuszy do pełnienia służby wojskowej albo z innych powodów nie mogą zestawić na czas zamknięcia rachunkowego.

(3) Do zezwolenia na to uwolnienie są powołane: dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych polityczna władza krajowa, dla towarzystw asekuracyjnych Ministerstwo spraw wewnętrznych, dla banków i innych instytucji kredytowych Ministerstwo skarbu, dla przedsiębiorstw przemysłu górnictwa i hutniczego Ministerstwo robót publicznych, dla przedsiębiorstw kolei żelaznych Ministerstwo kolei żelaznych, dla innych przedsiębiorstw i dla kupców Ministerstwo handlu.

§ 2.

(1) Gdy wskutek odłożenia zamknięcia rachunkowego (§ 1.) ma się je zestawić za dwa lub więcej lat czynności, może władza administracyjna (§ 1., ustęp 3.) na uzasadniony wniosek zezwolić na zestawienie tylko jednego zamknięcia rachunkowego dla obydwu lub więcej lat czynności. Zysk lub strata, które się przytem okażą, należy rozdzielić równo na te lata czynności.

(2) Poprzednie przepisy nie mają zastosowania do towarzystw ubezpieczeniowych i przedsiębiorstw kolejowych.

§ 3.

Do powięczenia uchwały co do zamknięcia rachunkowego przez powołany do tego organ przysługuje towarzystwom akcyjnym, towarzystwom

z ograniczoną poręką, stowarzyszeniom zarobkowym i gospodarczym i innym, obowiązanym do składania publicznie rachunków przedsiębiorstwom, o ile już statut nie ustanawia na to dłuższego terminu, termin sześciu miesięcy po upływie roku czynności. Gdy dotrzymanie tego terminu jest z powodu wojny niemożliwe, to może władza administracyjna (§ 1., ustęp 3.) zezwolić na uzasadniony wniosek na przedłużenie najdalej do dnia 30. czerwca 1917.

§ 4.

Ministerstwo spraw wewnętrznych może w porozumieniu z interesowanymi Ministerstwami na uzasadniony wniosek zezwolić przedsiębiorstwom oznaczonemu w § 3. rodzaju na ominięcie postanowień statutowych co do sposobu zwołania, miejsca i czasu zebrania i zdolności powzięcia uchwał przez ich organa, co do formy ich ogłoszeń itp., o ile przestrzeganie tych postanowień jest z powodu wojny niemożliwe.

§ 5.

Przed wydaniem orzeczenia o wniosku (§ 1., ustęp 2., i §§ 2. do 4.) stowarzyszenia zarobkowego i gospodarczego, które podlega rewizji wykonywanej przez związek lub wydział krajowy, należy zasięgnąć opinii tego związku lub wydziału krajowego, jeżeli nie przedłożono jej już razem z wnioskiem.

§ 6.

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia.

Clam-Martinic wlr.	Baernreither wlr.
Georgi wlr.	Forster wlr.
Hussarek wlr.	Trnka wlr.
Spitzmüller wlr.	Bobrzyński wlr.
Handel wlr.	Schenk wlr.
	Urban wlr.